

מדינת ישראל

ועדות המשמעת – משרד הבריאות בירושלים

תיק 2/12/24

ועדה לפי תקנה 16 לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א - 1981,

בפני חברי הועדה:

ד"ר רינה שימונוב	-	יושבת ראש
גב' שרה אפרתי	-	נציגת הסתדרות האחים והאחיות
עו"ד אריה רוטר	-	נציג היועצת המשפטית לממשלה

הקובל:

המשנה למנהל הכללי

עו"ד תומר דגני חנית

- נ ג ד -

הנקבלת:

גב' אלה אלינה ליטבין- אחות, מ.ר. 208170

ע"י עוה"ד תמי אולמן ויעקב שלומוביץ

דין וחשבון

הרקע וההליכים

1. **על פי כתב המינוי (16/12/24)** התמנינו על ידי המשנה למנכ"ל המשרד לקיים את ההליך בהתאם לתקנות שבכותרת, בנוגע לכתב קובלנה שהוגש על ידי הקובל (25/11/24), וליתן **דין וחשבון** בהתאם. לאחר מכן התקיימו הליכי ביניים שונים וניתנו החלטות. בהמשך (30/3/25) הודיע הקובל על הגשת **קובלנה מתוקנת** והסכמה על אמצעי המשמעת.
2. **על פי כתב הקובלנה המתוקן**, בתמצית, הנקבלת הינה אחות מוסמכת בעלת רישיון מאת משרד הבריאות; במועד הרלוונטי היא עבדה במחלקה פנימית בבית החולים **רמב"ם** בחיפה; ביום 10/6/20 במהלך משמרת הערב היא הייתה מופקדת על הטיפול בחולי

המחלקה ובין השאר על המטופל מר XXXX XXXX ; **בשעות הערב** , ללא הוראה רפואית ובניגוד לתקנות היא החליטה על דעת עצמה לבצע למטופל בדיקה **רקטאלית** ולצורך כך הזריקה לו ישירות בדחף. לווריד 5 מ"ג **דורמיקום** אותו נטלה מארון התרופות ושאלה מאמפולה ; היא ביצעה את ההזרקה והבדיקה **הרקטאלית** ללא סמכות , ללא הוראת רופא ובניגוד להנחיות ולחוזרי מנהל הסיעוד והמנכ"ל .

3. **עוד צויין בקובלנה המתוקנת** כי בדוח הסיעודי נצפה אצל המטופל לחץ דם לא תקין ונמוד מהנורמה דבר שחייב הפעלת "**נוהל החולה המזדדר**" " לרבות דיווח מידי לרופא , ניטור המטופל ומעקב - כל אלה לא נעשו על ידי הנקבלת . **בסוף המשמרת** היא לא דיווחה על מתן התרופה למטופל לממונים עליה ולצוות המחלקה שהגיע למשמרת הבאה ; היא לא ביצעה רישום ותייעוד לפעולות בגיליון הרפואי וזאת בניגוד להנחיות ולחוק .

4. **בהמשך הקובלנה** צויין כי למחרת לפנות בוקר נמצא המטופל ללא רוח חיים במיטתו , פעולות החייאה שנעשו לא צלחו והוא נפטר . עוד צויין כי במהלך אותו יום היא נשאלה על ידי האחיות האחראיות במחלקה אם היא רוצה לדווח או לשתף מידע בנוגע לטיפול במטופל במהלך משמרת הערב והשיבה בשלילה . רק בסוף משמרת הבוקר באותו יום היא הודתה במעשה האמור בפני האחיות האחראיות במחלקה , זאת לאחר שהאחרונה שאלה אותה במפורש אם הזריקה למנוח **דורמיקום** ועימתה אותה עם האמפולה הריקה .

5. **בהמשך הקובלנה** צוינו ההליכים שהתקיימו בעניין הנ"ל (14/6/20 - בירור פנימי בבית החולים **רמב"מ** ; 18/6/20 - שימוע שנערך לנקבלת בבית החולים בו הודתה בעיקרי הדברים ; 23/6/20 - סיום העסקתה של הנקבלת בבית החולים **רמב"מ**) . צוינו העבירות אותן עברה הנקבלת : התנהגות שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד , חוסר יכולת , חוסר אחריות או רשלנות חמורה במילוי תפקידה וזאת בהתאם לסעיפי החיקוק המתאימים : סעיפים 15 (1) ו- 15 (3) לתקנות שבכותרת . וכן הוסבר העיכוב בהגשת הקובלנה כל עוד העניין נחקר במשטרה .

6. **כאמור** , לאחר דיון בפני הוועדה (20/1/25) שם הוצגו מטעם הצדדים מסמכים שונים (ק/1-ק/5 ; נ/1-נ/2) , נטענו טענות מקדמיות ובהמשך ניתנו החלטות ביניים של הוועדה - באה (30/3/25) הודעת הקובל הנ"ל . **על פי ההודעה** הצדדים הגיעו להסכמה לפיה הנקבלת תודה בכל המפורט בכתב הקובלנה המתוקן ; יושת עליה אמצעי משמעת מוסכם של התליית רישיון למשך **שנה** ; הקובל לא יתנגד כי שנת ההתלייה תחל בכל מועד במהלך שנת 2025 ; עוד הובהרה מודעות לכך שהוועדה והמנהל אינם מחוייבים לקבל את הסכמת הצדדים .

7. **בישיבת הוועדה (1/4/25)** חזרו הצדדים על הבקשה המוסכמת הנ"ל . **ב"כ הקובל** סבר לאור תקדימים שהציג כי האמצעי המוצע הינו סביר בהתחשב בהודאת הנקבלת , החסכון בזמן וכלל הנסיבות ; **ב"כ הנקבלת** ביקש להתחשב בכלל הטענות המקדמיות שנטענו בתחילת ההליך ; בחלוף הזמן מאז האירוע ועד הגשת הקובלנה ועינוי הדין הכרוך בכך ; הוא ביקש להדגיש כי לא נמצא קשר בין פעולות הנקבלת לבין מות המטופל (תיק החקירה המשטרתי נסגר מחוסר אשמה ביום 22/5/22 - 1/נ+2/נ) ; וכן כי הנקבלת לקחה אחריות למעשיה, הביעה חרטה ומאז נקיטת ההליכים עברה מקומות עבודה , והפיקה את הלקח הנדרש . את המעשים המיוחסים לה עשתה מתוך כוונה טובה על מנת להקל על סבלו של המטופל.

דיון

8. **קשה להפריז** בחומרת מעשיה של הנקבלת. כמי שהופקדה על הטיפול בחולי המחלקה ועל הדאגה לשלומם היא נקטה כלפי המטופל הנ"ל בפעולות שהינן בעליל לא בסמכותה לעשות ואשר מגלמות בחובן סכנות ממשיות לבריאותו . מדובר בסדרת פעולות "מתגלגלת" - מעשים ומחדלים - שראשיתה בעצם ההזרקה הלא מורשית , היעדר פיקוח מתאים בעקבותיה , היעדר השגחה וניטור צמוד כמתחייב , אי דיווח מיידי על הפעולה ברשומה ושל הצוות האחראי במשמרת הערב וכן, בהמשך אי עדכון של צוות של משמרת הלילה, אי רישום ותיעוד של הדברים לשם עדכון התיק והצוות הרפואי לשמירת הרצף הטיפולי ומניעת סיבוכים . **ביום שלמחרת** , כשכבר נודע על מות המטופל, היא לא הזדרזה, לשון המעטה , לשתף במעשיה ועשתה זאת רק נוכח עימות מול האמפולה הריקה של החומר .

9. **בנסיבות אלה** קשה להתרשם מהטענה שהנקבלת פעלה כפי שאדם הגון היה פועל . גם אם כשלה בשיקול דעת רגעי נוכח כוונותיה הטובות הנטענות כלפי המטופל , משמע על מנת להקל על סבלו , קשה לקבל את התנהלותה בהמשך כמתואר . **התנהלות הנקבלת** יכולה להעיד לא רק על שיקול דעת לקוי , והיעדר מקצועיות מספקת , אלא גם על חוסר אחריות באי דיווח כנדרש והסתרת האירוע לאחר מעשה כשהיא נשאלה על כך . **כל אלה** מעלים ספק כבד באשר להתאמתה לתפקיד רב האחריות והמחוייבות של אחות מוסמכת אקדמאית בישראל בעלת וותק וניסיון של עשור שנים ; ועל אחת כמה וכמה כאשר מדובר בבעלת תעודת רישוי נוספת בהשתלמות מוכרת מתקדמת (= הכשרה על בסיסית) . מבעלת מקצוע כזו מצופה בהתאם להפגנת מידת זהירות , ידע, אחריות ומחוייבות כלפי המטופלים ברמה הגבוהה ביותר.

10. **אמצעי המשמעת של שנת התלייה אחת** עליו הסכימו הצדדים איננו מבוטל אך במנעד האפשרויות הינו מצוי ללא ספק בצד המקל ביותר וזאת נוכח רצף המעשים והמחדלים כפי שתואר . אילו נדרשנו לחוות דעה על האמצעי המתאים בהתעלם מהסכמת הצדדים לא היה זה מופרז להציע התלייה לפרק זמן משמעותי הרבה יותר (בין 2- 5 שנים) ; זאת נוכח מידת האחריות שיש לשקף כלפי הציבור הרחב לשם שמירת האימון במערכת הרפואית , ועל מנת לייצר הרתעה לעתיד כלפי עובדי הסגל הרפואי באשר הם ובקביעת נורמות התנהגות ראויות ובטוחות . **נוכח האמור** , המובן מאליו , והמוסכם כי אין הוועדה מוגבלת בהמלצותיה להסכמת הצדדים , התלבטנו קשות אם לאמץ את ההסדר או לדחות אותו או את מקצתו .

11. **ככלל** , הנטייה הטבעית היא לטובת כיבוד של הסכמות צדדים . זאת נוכח הציפייה המובנת של הצדדים וההנחה שכל אחד מהם מייצג נכונה את העמדה בשמה הוא מופיע בפני הערכאה השיפוטית . צריכות להיות נסיבות של **חריגה קיצונית** ממתחם הסבירות שתצדקנה סטייה מן הכלל האמור . כאמור , התלבטנו אם מקרה זה אינו בגדר המקרים בהם האמצעי המוצע אינו מקל מעבר לסביר . **בסופו של יום** החלטנו לאמץ **בעיקרו** את ההסדר המקל שהוצע , וזאת בעיקר נוכח עמדת ב"כ הקובל . הנחתנו הבסיסית היא שהיא משקפת נכונה ובאיזון את עמדת המערכת אותה הוא מייצג ושכלול השיקולים שעמדו לנגד עיניו - ולא בהכרח לנגד עינינו - שכנעו אותו לנקוט בעמדה שנקט .

12. **בעניין אחד** בחרנו להמליץ לחרוג מן ההסכמה . בנסיבות כפי שתוארו לא מצאנו הצדקה לדחיית תחילת ההתלייה למועד כלשהוא במהלך שנה זו (2025) . משהסתיים ההליך בקביעת אחריות הנקבלת לסדרת המעשים והמחדלים כפי שתוארה - יש מקום שאמצעי ההתלייה יוחל מיד בסמוך . נוכח הציפייה שיצר ההסדר ניתן יהיה לאפשר תקופת התארגנות סבירה לפי שיקול דעת המנהל , אך אין סיבה לדחות את התחולה מעבר לנדרש לכך .

המלצה

13. **לאמץ** את הסכמת הצדדים להטלת אמצעי משמעת של התליית רישיון על כל מרכיביו (לרבות זה הנגזר מן ההכשרה העל - בסיסית) למשך **שנה** .

14. **מועד** תחילת ההתלייה של הרישיונות ייקבע על ידי המנהל בהתחשב באמור לעיל בכל הנוגע לתקופת התארגנות , אך לא מעבר לכך .

ניתן היום, 22/4/25, בהיעדר הצדדים .

אריה רוטר, עו"ד - חבר

ד"ר רינה שימונוב- יושבת ראש גב' שרה אפרתי- חברה